

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvántervek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor,
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyilvántér poltsora 50 fillér.

MURAKÖZ

Feladó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lapkiadó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Szegény talján tisztek!

Az Olaszország hitszegésén való megbotránkozás nem ragadhat el arra, hogy az olasz tiszteket hazájuk vezérferfiainak eljárása szerint ítéljük meg Szenvédélyes kifakadások, még ha — mint a jelen esetben — még oly jogosultak is, zavarják a tárgyalogosságot és az egyéni érték megbíráására nem alkalmasak.

Állapítsuk meg legelőbb, hogy az olasz tisztek bátorságáról kevés alkalom nyílt eddig tapasztalatokat szerezhetni. Olaszország közelemből és még most is folytatott háborúiban az olasz tisztek személyi bátorságáról, hősiességéről adatok nincsenek, arról hirt nem kapott a világ. Jellemrajzunkból tehát egyelőre a bátorság kérdését ki kell kapcsolnunk és abba csak azt vehetjük föl, amit személyes érintkezésből, béke idején tanúsított magatartásukból tudunk.

Ezek szerint itélve, meg kell vallanunk, hogy az olasz tisztek, amellet, hogy őszintén (és nem etiketszerűen, mint a franciák) udvariasak, egyuttal becsületesek is. Tiszti becsületükre képesek, azon a legkisebb fölött nem trüfik és aki közülök e féltett kincsüket bemolesztolja, azt kötelekükből irgalmatlanul eltávolítják. Bármely hadsereg tisztje bátran foghat velök kezét, amit nem minden más nemzetbeli tisztre lehet ráfogni. Legalább is furcsa lehet például, ha francia vagy angol tiszt szerb »kollegáját« kézzorítással üdvözi.

Szegény talján tisztek, micsoda kényes helyzetbe kergetett pöttön királyotok!

A király a legfőbb hadúr. Katonáinak adott parancsa szent és sérthetetlen, azt vakon követniök kell. De a király egyszerűsége a legfőbb hadi erények megszemélyesítője, azokat gyakorolni és alárendeltjeivel gyakoroltatni Isten kegyelméből reáruházott kötelessége.

Olvassuk, hogy a kiskörcsönyi társadalmi kör egyik tagját, Nagy-Horvát Ábrist kigilyózta, mert megszegte becsületszavát. A kör a »Kiskörcsönyi Riadó« nyilvánterében is kifejezést ad megbotránkozásának, hogy akadhatott közöttük valaki, aki az adott szó szentségét beszennyezte

Olvassuk, hogy Itália egy emberöltőn át élvezte a hármasszövetség védő oltalmát és mindenkor (amikor tartania kellett attól, hogy alig összefoított egységét összeropantják, mint a héjas diót) hűséges társa volt a két központi hatalomnak. Olvassuk továbbá, hogy kicsi királykaja, a »Re galantuomo« unokája, még mult év augusztus elején csak úgy áradozott a hozzánk való rémségesen nagy hűségétől és mélyen érző keblét semmi más nem töltötte, csak a nagy szeretet, mellyel felséges uralkodónk iránt viseltetik. Olvassuk azután, hogy néhány hét előtt Hüvelyk Matyi olyan nagyot ugrik, hogy mindez az érzelem kipotypan kicsi szivecskéjéből, amelyre ahelyett a »sacro egoismo« — az erények legdicsebbje — vonul be. S háta támadja azt, aki eddig oltalmazta, segítette és akinek hűséget esküdött.

Kiskörcsönyi társadalma, minő igazságtalan vagy Nagy-Horvát Ábris pógár

urammal szemben, aki hibáját belátva szépen kitér a tisztességes emberek elől.

Szeretnénk egy olasz tisztel négyszemközt beszélni: mi a véleményem legfelsőbb hadúrának legujabb becsületügyi kodexéről? Vajjon miként járóának el azzal a tiszttel, aki úgy cselekszik, mint király?

Lehetetlen, hogy a tiszti becsületére kényes olasz tiszt mentséget találhatna az ily eljárásra.

De a parancs — parancs! A tiszt kénytelen kardot ragadni, harcba menni, hiszen hűséget fogadott királyának és ő nem teheti magát azon oly könnyen túl, mint koronás ura. Honnan merítte azonban a győzelem kivívásához feltétlenül szükséges lelkesedést? A szent önzésből? Elég lelkierő-e ez ahhoz, hogy legyőzze vele az igazság tudatától lekesített magyar-osztrák és német harcosok vitézségét?

Szegény talján tisztek! Ti tudjátok, érzitek legjobban, hogy becsület árán nem lehet dicsőséget szerezni.

További kitartást a hadikölcsön jegyzésében!

Olasz szövetségünk, aki felett harminc esztendőn át tartottuk oltalmazó karunkat, aki a mi barátságunknak köszönhethe békéjét, haladását, anyagi és szellemi javakban való előmenetelét, aki egész birodalmat szerzett Afrikában, amelyre a mi támogatásunk nélkül még csak álmában sem gondolhatott volna, orvul támadott meg bennünket. Épen akkor, amidőn önként át akartuk neki adni a monarchiánknak olaszlaktá határszéleit, elérkezettnek látta a pillanatot, eldobta az

Rózsafüzér a tisztikardon.

Írta: Lukács Lajos.

Egy rózsát tűzött a csakója mellé, fényképét adta oda, hogy vigye magával szíve fölött és hosszú tisztikardjára kicsiny gyöngyszemes rózsafüzért akasztott, hogy mindezek a talizmánok óvják meg minden bajtól szerelmest.

Igy bocsájtotta útnak.

Ajkát hosszú, néma csókkal zárta le és csipkés parfümös zsebkendőjét sokáig lengette, míg csak el nem tűnt szemé elől, el nem kanyarodott a vonat, amely a harctérre viszi szerelmest, győzedelmes útra, nagy viadalarra.

Othonn kis asztalkára helyezte fényképét, mely híven örökítette meg daliás termőtű jövőndöbeljét és hosszan elnézte, gügyögött hozzá, mint ha kis gyermekkel beszélne. A végén nem birt magával, ráborult a fényképre és könnyzáróban csókkal halmozta el beszédese ajkát, kedves arcát.

»Add Istenem, hogy sértetlenül, dicsőségben térjen vissza az én szerelmemem, vágyó karjaim közelé.«

És ő?

Ő is elővette szíve mellől imádottja fényképét, hosszan nézte, beszélt hozzá, felidéződött előtte a mult minden édes emléke, mikor még márdárdalos volt a tavasz, illattheras a lég és oly nevetégarcu az egész világ. Mikor még kéz-kézben mentek egymás mellett a jövő terveit szövegetve aranyzálon . . .

Kártyavár

Hadnagy úr alázatosan jelentem az őrszem egy gyanus idegent fogott el! Idehozzam?

Megrezent. Mint egy rajtakapott gyerek, hirtelen elrejtette a fényképét. Körülnéz; hirtelen nem érti meg a környezetet, mert még ott érezte maga mellett a bájos gyereket, akit úgy szeretett, ahogyan nemesen dobogó szív csak szeretni képes.

Lezuhant a valóságba.

Felöltötte hivatalos arcát és keményen adta ki a parancsot.

Elém!

Kisvártatva egy alázatosan hajlongó kis termető, borotváltképu civilruhás ember állt előtte.

Ki vagy?

Hadnagy úrnak alásan jelentem Mister Brown vagyok a bohóc, a »Nagy cirkuszból«.

Fenét vagy bohóc, kém vagy!

Itt vannak igazoló irataim. Itt van szerződésem másolata. Hadnagy úr, ha járt a budapesti nagy cirkuszba, bizonyára emlékszik Jancsira, az énekes bohócra. Az én vagyok!

Azt mindenki mondhatja. Iratokat manapság igen könnyű hamisítani. — Mars! Ügyeletes vidé fogdába! Majd holnap a rögtönítelő bíróság elé kerülés! Hátra arc! Indulj!

Nem bánom, hadnagy úr, tegyen velem, amit akar, de előbb engedje meg, hogy pár szót szóljak magam tisztázására. — Ha már minden ok nélkül a rögtönítelő bíróság elé állított . . .

Elég ok az, ha a tábor körül ólálkodszt!

Ezt azért tettem, hogy hadnagy úr elé kerülhessek, mert fel akartam szolgálataim ajánlani. Miféle szolgálattól beszélsz?

A hazánknak akarok szolgálni. Kicsiny teremtmény fogva nem vettek be katonának. Nem tudtam belenyugodni abba, hogy mikor minden kollégámnak megadották, hogy a haza szolgálatába lépjen, éppen én maradjak idehaza szegényszemre.

Rendes sorozásom után újból jelentkeztem önként, de nem [fogadtak el. — Mitévő legyek? Kapóra kezembe került egy könyv, amely Napoleon hadviselésével foglalkozik és ebben a könyvben különösen egy részlet ragadta meg figyelmemet.

Napoleon elé vezettek egy embert, aki felajánlotta kékmedési szolgálatait. Napoleon rátámadt a jelentkezőre, mert gyűlölt minden embert, aki kékmedésre adta magát. — Megvetésének adott kifejezést és elfordult tőle. Amint megfordul, egy töpörödött öreg, reszketéstől embert lát maga előtt. Ki vagy? Kérdi az öreg embertől. Az vagyok, aki az előbb felajánlotta szolgálatait, szólt és levette ősz parókáját, ismét azzá változott át, aki volt. E páratlan ügyesség láttára Napoleon elfogadta a felajánlott szolgálatait és már is felde-ritő szolgálataira küldte őt.

Élső kiküldetése alkalmával egy csomót tisztebe ütözött, kik üldözni kezdtek. — O egy üres háza menekült előlük, és amint a tisztek beértek a háza, mást nem találtak ott, mint egy öreg embert, aki borotválkozott. — Megkérdezték, hogy nem látott egy embert ide bejönni, mire ő a padlásra mutatott. — A tisztek felmentek a padlásra,

álarcot, orgyilkos törével hátbatámadja az egész Európának, s így az olasz nemzetnek a szabadságát is fenyegető orosz óriásai harcban álló monarchiát. De rosszul számított. Tíz hónapi hőies küzdelemben megtanultunk a tulerővel szemben megállni. Feltartóztattuk, megőröltük, futásra kényszerítettük a keményebb ellenségnek milliónyi hadát.

Győztes seregeink nemes haraggal párosult utálattal fordulnak az áruló felé. Hatványozott elszántságtól égve áll az egész nemzet az új harcra menő katonáink mögött. Mint annyiszor a múltban az új ellenség, az új veszély újult erővel váltja ki a magyar jellem legdicsebb tulajdonságait.

Ettől a tudattól áthatva fordult a kormány a nemzethez azzal a felhívással, hogy bocsássa rendelkezésére minden terep-összes erejét s a véráldozat mellett, amelyet olyan pazar hősiességgel nyújt a haza oltárára, a nemzet gazdasági terep is adja a haza szolgálatába erőforrásait.

A háború nem csak vért, hanem anyagjavadat is kíván. A győzelemnek gazdasági erőfeszítésűnek is egyik előfeltétele. A végső siker és teljes dicsőség csak annak a nemzetnek homlokát övezheti, amely gazdasági terep is megüti a mértéket.

Ezt az áldozatkésztséget, ezt az elszántságot nyilvánította a nemzet a háború eddigi folyamán. Zugolódás nélkül terte a gazdasági bajokat. Egymáson segítve igyekezett a hadrakelték munkáját is teljesíteni. Fényes tanujelét adta a jószívűségnek, a felebaráti szeretet áldozatkész munkájának s az első hadikölcsönnek példátlanul álló eredményével ámulatba ejtette a világot.

Épen most, kevés nappal az olasz árulás előtt fordult a kormány a második hadikölcsönre a nemzethez. Az eddigi eredmény a nemzet önbizalmának, gazdasági erejének és áldozatkésztségének újabb tanujele.

De most az új ellenségnek, az új veszélynek láttára újabb és fokozottabb erőfeszítés szükséges mutatkozik. Ezért a kormány meghosszabbította a hadi kölcsön eredetileg tervezett aláírási határidejét a hol-

napi napig és a hadi kölcsön tömeges jegyzésére hívta fel a nemzetet.

A nemzetnek rettenthetetlen elszántságát ezen a terepen is be kell bizonyítania. A hadikölcsönben való részvétel becsületbeli kötelessége mindenkinek, aki a szükséges anyagi eszközökkel rendelkezik. A háború nagy főkéket hozott forgalomba. Pénzzé tette a polgároknak terményekben, állatokban s más árúban fekvő javait. Ennek a pénznek egy részét fedtesse mindenki a hadikölcsön értékeibe. Ennek fokozódott tömeges aláírása nemzeti cselekedet, amely hatványozza a nemzet élet-halál harcában rendelkezésre álló anyagi és erkölcsi erőt.

Holnap az utolsó nap. Még holnap jegyezni lehet. Siessen mindenki, hogy hazája iránt való kötelességeit ez úton is teljesítse.

A háború.

Nagyfontosságú esemény történt a múlt héten. Przemysl várát, melyet március 22-én, seregeink kiéheztetése következtében, az orosz birtokába vett, dicső katonáink ismét visszafoglalták. Urnapján hajnali 3 óra 3 perckor vonultak be észak felől a városba a vitéz bajorok, dél felől pedig a mi 10. hadtestünk hős katonái. Przemysl ostroma május 22-én kezdődött. Tehát 11 nap alatt végeztük el azt, amit az oroszok csak hónapok után értek el s akkor is csak — kiéheztetéssel!

Przemysl visszafoglalásának nagy erkölcsi jelentősége van. Przemysl elfoglalása és visszafoglalása, mint fegyvernyelv, össze nem hasonlítható. Mert a vár eleste nem gyengeségünk következménye volt. De hogy visszafoglaltuk Przemyslt, bebizonyítottuk, hogy erősek vagyunk.

A külföld előtt is nagy szűgyen érte a dölyfös orosz hadvezetőséget, amikor Przemyslt, melynek birtokbavételét az oroszokra nézve döntő fontosságának hirdette, most elvesztette.

Ép ezért a külföldre is nagy hatással lesz a vár bevétel. Mert a vár visszafoglalásának nagy stratégiai jelentősége van, és pedig abban hogy az oroszok a Sanra, mint védelmi vonalra, többé nem támaszkodhat-

nak és Lemberg védelme is már nagyon problematikus. Minthogy csapataink Stryj felől Lemberg felé tartanak, most Przemysl felől is megtörténhetik az előnyomulás és Lemberg ostroma napirendre kerül.

Przemysl bevételét egyébiránt Radymno bevétele biztosította. Ezután rohamosan következtek egymásután a fényesebbnél fényesebb események. Az oroszok a Viszniánál, majd a Sannál kétségbeesett ellenállást tanúsítottak, de halálmegevetéssel előretörő katonáinkat feltartóztatni nem tudták. S amikor Drohobycot és Stryjt elfoglalták katonáink, Przemyslnél meg volt pecsételve a sorsa. A vár bevételé után most a Dnjeszter mentén folyik majd a döntő küzdelem, melynek sikeres lefolyása Galiczia teljes felszabadítására vezet.

Májusi offenzívánk fényes eredményéről egyébiránt a 270000 orosz fogoly, 251 ágyú, 576 gépfegyver és 189 löszerkocsi tanuskozik, melyel a przemyslii szákmány jelentékenyen fog megnövelelni.

A francia és orosz harctérről nagyobb eseményekről nem számolhatunk be. Itt még mindig Ypern és Riga elfoglalása körül folynak a harcok.

Annál elkeseredettebben küzdenek a törökök a galipoli félszigeten az antant ellen. Ezen a héten is a törökök kedvezett a hadiszerezence. Növeli kitarátásukat és sikereiket a német tengerallatjáró hajók megérkezése, melyek nagy pusztítást visznek véghez az ellenség hadiállományában s ezért nagy a rémület az antant körében.

Az olasz harctéren nem történtek nagyobb események. Jobbára előcsatározások folynak ott. Az olaszok már betörték, de csúfosan meg is futamodtak. Különösen a lavarone-folgarisi fensíkon érte őket súlyosabb vereség. Egyébiránt jellemzi az olaszokat, hogy amikor agyniuk megszólalnak, ok azonnal tüskén-bokron tul vannak. Itt hagyunk csapat-papot, hogy bőrüket megmentsek. A tengeren is nagy veszteség érte az olaszokat azzal, hogy a Litun körül kifejlesztett tengeri útközethet torpedóvadászaink »Turbina« torpedórombolójukat fenékebe furták.

K Ü L Ö N F É L É K .

I hoz !

Emlékszel-e rózsám egy tavaszi napra?
Hogy együtt sétáltunk kert- a karba tartva
A zöld lombok között szólt a fülemüle,
A szomszéd fa-ágán turbókolt a gerle.

És ahogy lépdestünk, elfogultan csendben,
Szívünk találkozt meg érzelemben.
Nem szólottunk semmit, csak összeborultunk
És egy forró csókban összeforrott ajkunk.

Még szól a kis madár, a gerle turbókolt.
De te már elmentél, nem találok sehol.
Elvitted lelkeket — a sors mily mostoha —
Az élethen enyém te nem lehetsz soha!

II

— **Kitüntetés.** A hivatalos lap közlése szerint Ó felsége a király Kotzig Antal m. kir. 20. honvéd gyalogezredbeli zászlósnak az ellenség előtt taunított vitéz magatartásának elismerésül az I oszt. ezüst vitézségi érmet adományozta s ezenfelül hadnaggyá léptette elő.

— **A népfölkelés új összeírása.** Hirdményt tettek közzé, mely szerint az 1897. évben született (18 éves) magyar s az 1897-ben és 1894-től visszamerőleg 1878-ig született osztrák állampolgárok összeírtnak.

ő a létrát elrántotta alólk és az egész társaságot elfogatta.

Erre a szerepre vállalkozom én is. — Tessék megfordulni.

Mire a hadnagy megfordult, egy öreg ember állott előtte.

A hadnagy gondolkodóba esett.

Most vigyéktek őrizet alá, holnap majd gondolkodom rajta.

Tisztelegés és a kis gnom eltűnt az őrrrel együtt.

Sötét éjszaka volt, a teljes holdfogyatkozás éjszakája.

Az orosz lövészárkokban már aludtak a legények, mikor a szemközti, elég közelfekvő lövészárkokból különös hangok ütötték meg a katonák fülét.

Édes, bűvös hangok terjedtek el a levegőben és mindegyik úgy érezte, hogy a szíve összeszorul. A magyarok lövészárkában megszólalt a tárogató.

Az oroszok a lövészárkok szélére könyököltek, mintha valamelyik színház páholyában ülnének, úgy hallgatták a csodás melódiákat s észre sem vették, hogy körül vannak vére s csak akkor eszméltek fel, amikor elhangzott a parancs, hogy fegyverést mindenki adja át.

A tárogató még mindig sirt és annak hangjai mellett indultak rabságba az elfogott oroszok.

A tárogatót a kis törpe fujta.

Térdenállva könyörgött a hadnagynak, hogy adja át ruháját, kardját és hadd haladhasson a sereg élén útközetre.

Adigg kérte, oly szívrehatóan, míg kivánságát teljesítette és át nem adta a kívánt dolgokat.

A ruhába kétszer belefért volna, de azért felvette és a rózsafüzér karddal büszkén ment a század élén.

A kirtós rohamra fujt és a század eszevesztett ordítózással rohant az ellenség felé.

Mister Brown előttük a karddal.

Egysere egy hatalmas orosz előtt találja magát, ki puskájával hadonászva rohan feléje.

Mister Brown feltartja a rózsafüzért és zubonyát eldobva pappá változtatja át magát.

Az orosz meghökken, megcsókolja az éléje tartott rózsafüzéren a keresztet, keresztet vet, leterdél és imádkozni kezd.

A többi követi példáját. Csodával, isteni jelenséggel állnak szemben.

Mister Brown ismét nagyszámú fogollyal gyarapította nagymérvű foglyaink táborát.

Ez a rózsafüzér legendája.

A hadnagy szépszámu sikereiért megkapta az arany vitézségi keresztet és hozzá szabadságot, hogy haza vihessen mennyasszonyának a rózsafüzért, a rózsát és a fénykép eredetijében gyönyörködve pihenje ki a nagy fáradalmakat.

Mister Brown eltűnt, mint a »mész« ki jól végezte kötelességét.

Ezek a népfelkelésre kötelezettek kötelesek a f. é. június 18-tól július 3-ig terjedő időközben szemlére jelentkezni, ahol alkalmazásukhoz képest osztályozzák őket. Az idézés behívási parancsokkal történik s aki ezt június 25-ig nem kapta meg, az tartozik a lakóhely szerint illetékes bemutatól szemlebizottságnál valamelyik szemlenapon parancs nélkül is jelentkezni. A bevonulás idejéről külön hirdményt bocsátanak ki.

— **Hangok orosz fogságból.** Terkács Mihály, a Csáktornyai Takarékpénztár szolgálja, aki Przemysiben volt, életjel adott magáról. Szimbirszkából írja, hogy orosz fogságban van s teljesen egészséges és jól érzi magát. Terkácsról hozzátartozói már teljesen lemondtak, mert december óta semmiféle értesítést nem kaptak felőle.

— **A fölmentési kérelmek.** Még mindig érkeznek be a hatóságokhoz a katonai szolgálat alól való felmentési kérelmek olyanok részéről, akik a gazdaságukban nélkülözhetetleneknek tartják magukat. A kormány januárban bocsátotta ki rendeletét ez érdemben és a hatósági felterjesztéseket pár hetes zárós határidőhöz kötötte. Akkor 80.000 kérvényt terjesztettek fel s ebből összesen háromezer ember nyert fölmentést. Az elutasítottak újra folyamodtak, sokan már háromszor megismételték a kérvényezést, de könnyen érthetőleg eredménytelenül. Mert ha minden kérvényezőt felmentenének, akkor a gazdaság nem nélkülöznék ugyan a gazdát, a család a családfenntartót, de a haza elveszne, pedig a haza mindenek előtt és mindenek fölött áll, s a haza sorsa fölött az intézkedik, aki az államhatalmat gyakorolja. Ebbe senkinek sincs beleszólása és e fölött a háború idején senki se gyakorolhat kritikát. A kérvényeket természetesen most is elfogadják a hatóságok és föl is terjesztik, mert a kérvények bélyegeiből az államnak jövődelme gyarapszik; fölmentésekről azonban csak kivételesen lehet szó!

— **A 18 éves népfelkelők összeírása.** Felhívtnak mindazon népfelkelésre kötelezettek, kik az 1897. évben születettek és ez idő szerint Csáktornyán tartózkodnak, hogy június hó 6-án (vasárnap) délelőtt 8—11 óráig és 7-én (hétfőn) egész nap, a hivatalos órák alatt a községháza 2. számú közgyűlési termében összeírásuk végett, a törvényes következmények terhe mellett jelentkezzenek.

— **Értesítő.** A perlaki áll. elemi iskolában sok bajjal járt a tavalyi tanévben a tanítás. Csak 4 tanteremben tanítottak — összevontan, a többi 6 termében kórházati rendezet be sebesült katonák részére. Beiratkozott összesen 635 tanuló, kik közül azonban rendellenes iskoláztatás miatt 110 tanuló nem osztályoztatott. Az iskolában a tanítás a katonák közt fellépett epidémiák miatt két ízben szünetelt, míg végül is hólyagos himlőjárvány miatt az iskolát április 15-én bezárták. A vizsgálatok május 29-én tartották meg, miután a tanításokat május 14-én ismét megkezdtek. A testületben is több helyettesítés történt. A tanítótestület Tóth Sándor igazgatója alatt 10 tanerőből s két hitoktatóból állott. — Az állami gazdasági népiskolák összesen 117 fiú és 110 leány járt. — A három kisdödvődobában 260 gyermek nyert oktatást. Három óvónő gondozta őket. Az iskolánál 1553 négyszögöl területű faiskolája van.

— **Pályázat tanítói állásokra.** A hivatalos lap közli a szeptember 1-től betölten-

dő áll. elemi népiskolai tanítói állásokat. Ezek az állások Zalavármegye területén a következők: Csáktornya, tanító, róm. kath.: Drávaszentiván tanító, róm. kath.; Jánosfalva tanító, róm. kath.; Muraszentkereszt tanító, róm. kath.; Vashegy tanító, róm. kath. Ezeknek a tanítóknak horvátul is kell tudniok. Ezenkívül Zalalövön is betöltendek egy tanítói állást. — Ezekre az állásokra csak olyan magyar honos okleveles elemi népiskolai tanító folyamodhatik, aki az általános feltételek mellett az állásonként jelzett különös feltételeknek is megfelel. A kérvényt a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterhez címezve június 15-ig kell benyújtani.

— **Az internátusok ingyenes helyei.** Az érdekeltek szülőiknek ezenel tudomására hozom, hogy a csáktornyai áll. polgári fiú- és leányiskolával kapcsolatos internátusok ingyenes helyeinek elnyeréseért a Nagyméltóság m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter urhoz kell folyamodni, még azon növendékeknek is, akik a jelen tanévben ingyenes helyre voltak felvéve. A Miniszter urhoz címzett kérvényt, iskolai, szegénységi és egészséges állapotukat igazoló orvosi bizonyítványokkal felszerelve, f. évi június 15-ig alulírtokhoz kell benyújtani. Mindkét internátusnak fizetési helyeire pedig f. évi július hó 9-ig nyújtandók be a kérvények. Pataký Kálmán polg. isk. igazgató.

— **Háborús tiz- és huszfilléresek.** Mint-hogy a forgalomban levő tiz- és huszfilléresek mennyisége elégtelen, a kormány tiz- és huszfilléres érmeinek új ötvözetből leendő előállítását és forgalombahozatalát határozta el. Ezeket az érmeiket csak az elkerülhetetlen szükség mérvig hozzák forgalomba. Amennyiben a szükséglet meg fogja kívánni, a tiz- és huszfilléres érmeiket maximálisan huszmillió korona erejéig fogják forgalomba hozni. Ezeknek az érmeiknek nagysága és súlya a nikkelermékével teljesen azonos lesz s ezekről csak színükre és háttaljuk veretésére nézve fognak különbözni.

— **Üditőállomásra adakoztak:** Fridrich Emilia 16 K. Mayer Hermánné, Steinberger Ferencné, Bohneck Józsefné, Simon István 10—10 K., Nauta Nándor, Söttes 2—2 K., Hirschsohn Henrikné és Hüll Cecilia 6 bot és 1/4 kg. thea. Köszönettel Szalmay V. K. E. elnök.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó mozi mai műsora (2 előadás): Április kisasszony (vígját. 3 felv.); Hadi híradó (akt. felvételek a harctérről); Kedélyes nagybácsi (vígját. 3 felv.). Az előadások d. u. 5 1/2 és este 8 1/2 órákor kezdődnek.

— **Barakk kórház.** A hadvezetőség Csáktornyán, az u. n. Zvernyákon barakk kórházat tervez. Erre a célra a szükséges telket már meg is vette. Az építésre az árlejtést még nem írták ki, de a tervek már készen vannak, amelyek szerint a barakk-kórházat létesíteni szándékoznak.

— **Egyéves önkéntesek a háboruban.** A hadügyminisztérium sajtóosztálya értesítést tett közre azokra a védkötelesekre nézve, akik 1878—1890-ben születettek és akik három éves szolgálatra vagy a háború tartama óta önként be akarnak lépni a közös hadseregbe és azokra, akik 1892—94-ben születettek és önkéntes szolgálatra jogosultak. A gyalogságúak, a vadászoknál korlátozás nincsen, a lovasságnál az első kategóriából senki sem vehető fel, a másodikból is csak

kettő, a tábori és hegyi tüzérsapatnál, ugyancsak a távírói és vasúti ezredhez, valamint az egészségügyi csapatokhoz való belépés nem engedetik meg, míg a vartüzérséghez, a szekerész csapatokhoz, az utász- és hidász csapatokhoz felvételek száma zászlóaljként, illetve hadosztályonként 2—4-re állapított meg. A lovassághoz csak oly egyéves önkéntesek vehetők fel, akik megfelelően felszerelt hatalós beszerzésére kötelezik magukat.

— **Az elesett hősök exhumálása.** A hadügyminisztérium közzétette azokat a tudnivalókat, amelyek a csatáron elesett vagy tábori kórházakban elhunyt hős katonáknak holttestének exhumálására vonatkoznak. Az elhunyt hős hozzátartozóinak, tartózkodási helyük illetékes katonai parancsnoksághoz kell benyújtani az exhumálás iránti kérelmet. Az exhumálás ragályos betegségnél csak egy évvel a halál után történhet. Legajánlatosabb az elesett hősök holttesteinek hazahozatását a háború utánra halasztani. A háború befejezése után a vasút ötven százalékos árengedménnyel fogja szállítani az elesett hősök exhumált holttesteit.

— **Új kétkoronás bankjegyek.** Az Osztrák-Magyar Bank új kétkoronás papírban fog kibocsátani. A múlt év augusztusában kibocsátott kétkoronás bankjegyeket ugyanis ismétellen hamisították, mivel az utánzásuk nagyobb technikai nehézségek nélkül lehetséges volt. Hogy a jövőben ennek elejét vegyék, be fogják vonni az augusztusban kibocsátott kétkoronás bankjegyeket és helyettük új, művészi kivitelű, nehezebben utánozható bankjegyeket fog az Osztrák-Magyar Bank forgalomba hozni.

— **Az 1897-es egyéves önkéntessége és önként belépése.** A honvédelmi miniszter az 1897-ben született egyéneknek egyéves önkéntességét, valamint önként belépését a honvédséghez, mint a Külügy-Hadügy írja, egy korlátozta, hogy a népfelkelési bemutató szemlén való megjelenése előtt a gyalogsághoz pótzászlóaljanként husz egyéves önkéntesnek (jelöltnek) adható felvételi engedélyt. A rendes három évi (két évi) tényleges szolgálattal kötelezettséggel jelentkező egyének közül huszonnyolc kaphat önként belépésre engedélyt. A lovassághoz az egyéves önkéntességi kérvények a felvételi engedély megadása végett a honvédekfejlesztők által a miniszterhez terjesztetnek fel.

— **Felemlítették az elesett tisztok özvegyeinek és árvaik járulékait.** A háború alatt az ellenség előtt elesett vagy az ellenség előtt szenvedett sebesülés vagy hadifáradság következtében egy éven belül elhalt tisztok árvaik nevelési járulékat és az özvegyi nyugdíjat a honvédelmi miniszter ötven százalékkal felemelte.

Szerkesztői üzenet.

Cyarmati J. Kotor. Köszönjük érdekes feljegyzéseit. Jövő számunk hozza.
H. S. Perlak. Közöljük.

Nyilvános köszönet.

Családírónk elhalálása alkalmából hozzánk juttatott részvét minden jeléért hálás köszönetünket nyilvánítjuk.
Csáktornya, 1915 június 1.

Prusatz család.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznanne pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Preplatna ožna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznanne se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Suradniki:
PATAKI VIKTOR i SRÁY FERENCZ.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SANDOR.

Zadobili smu nazat Przemysla!

Stryj. — Bombardiraju Veneziju. — 300 hiljada robov, 251 štuk, 576 mašinpukških i t. d. smu majuša meseca zadobili. — II. Vilmos. — Pekel. — Talijani bežiju.

Kak stojimo na bojnomo polju?

(M. J.) Od kada smo mi i naši saveznici još jednoga četrtoga neprijatelja dobili, do onda, se sve tak kaže, kak da bi nam gospodin Bog naše sablje bolje zaostiril. Ar 4-ga majuša, gda su talijani svoju folišnu narav i svoje pravo lice pokazali, su naši i nemški vojniki pretrgli lanec rusko-ga šerega i od onoga dneva mu zrokuju strahovite vudarce, pak ga tiraju i tiraju, dok ga ne iztiraju iz Galicije.

Broji, jako veliki broji kažeju, kaj su naše i nemške čete vu mesecu majušu z svojom hrabrostjom dostigle.

Gda smo početka majuša prvič javili vu našim novinam, da je rus vu Karpatih i vu Galiciji 25 jezer polovljenih vojniov, 16 štukov i 35 mašinpukških izgubil, onda smo takaj javili, da se sve tak kaže, da bude se ov broj povekšaval. Istinu smo imeli, ar se je broj polovljenih rusov od 4-ga majuša do konca majuša tak povekšal, da ruski zgubiček iznosi vu prebrojenih brojih 263 jezer vojniov. Ako samo još tuliko računamo mrtvih, koje je sam rus pokopal i oranjenih, koje je ruski šereg sobum odnese, onda zgubiček rusov je vu mesecu majušu više kak 500 jezer, tojest pol milijun vojniov.

Vu tem mesecu odzeli smo od rusov 251 štukov i 576 mašinpukških i jako vno go jezer drugog, svakojačkog oružja i k tomu pripadajuće municije, tojest patrone, kuglje i t. d.

S tem je rus vno go slabeši postal i k tomu i onu malu kuražu je izgubil, koji je još imel. Naši i saveznički vojniki podjednom tiraju pred sobom ruse tak, da su se vezda vre naše i nemške vojske okolo Pšemisla zvanog festunga se nalazajuće varaše prevzele, i to: Jaroslana, Moscisku, Sambor, Javorov i druga mesta. Pšemisla festung je vre obkoljen s našimi četami, kojih jeden děl vre bombardira šance toga festunga s našimi velikimi štuki i mozarima, drugi děl pak se vojuje dalje s neprijateljem, da ga iztira iz glavnog varaša Galicije, Lemberga. Rus je vre pobral svoje vrédnosti i s kancelarijama i s činovnicima svojimi se je počel dalje odseliti iz Lemberga.

Ve zda nas vre nebude mogel preobladati makar su i talijani na nas došli, ar hvalja budi Previšnjemu, niti jednoga vojnika netrebamo odzeti iz ruskog bojnogo polja, ar imamo još mi i nemci i za talijane dosta vojniov, tuliko, da se jih nikaj nebojimo.

Vu prošlu nedelju, tojest 30 ga majuša bila je vu našem glavnom varašu Budapešti jedna izvanredno velika i lépa svečanost. Ov den su pred vno go stotinah letah našli desnu ruku Svetoga Štefana kralja. Za spomen ovoga dneva na čast ruke Svetoga Prvoga Kralja našega i za srečno nadvladanje naših neprijateljah, je veliku procesiju naredil herceg-primaš Magjarskog orsaga.

Vu Budapešti nigdar nije bila takva velika cirkevna svečanost. Vu procesiji prisutni su bili: Njegovoga Veličanstva kralja namestnik nadherceg Jožef Ferenc, nadalje herceg-primaš kardinal, vno go biskupov i drugih cirkevnih velikašov, ministri, orsački ablegati, grofi, baroni, visoko stojeći orsački, varmegjinski i varaški činovnici, generali i drugi oficiri, vno go vojničtva, nekoliko sto opaticah, fratrov, klerikušov i t. d.

Puk vere katoličanske je vu neizmerno velikim broju nazočen bil vu procesiji pod vodstvom svojih plebanušov. Samo vu Budapešti je više, kak 15 plebanijah, iz bližnje okolice je takaj iz tuliko plebanijah pučanstvo došlo, tak da je na procesiji do 140 jezer katolički dušah Boga molilo i pópvalo. Oni, koji nisu mogli mesto dobiti vu procesiji, su po vulichah stali vu redu. Takvih bilo je ober 160 jezer. Tak svega skupa na ovoj svečanosti je više kak 300 jezer kršćanskih dušah molilo za sreću naših vojniov i za prevladanje naših neprijateljev.

Najznameniteše je bilo to, da su desnu ruku Svetoga Štefana kralja, koja se vu budimskoj kraljevskoj palači čuva, na procesiji nesli vu jednoj s gjemanti i zlatom nakinčenom ladicu honvédi, koji su vre vu vezdašnjem boju odlikovani bili. Nekoliko sto cirkevne zastave su nosili sobum vèrniki i više soldačke bande su igrale cirkevne arije na procesiji. Kralj je iz Beča tri lépe i drage kočije poslal, med ovih vu jed-

noj su ruku Svetoga Štefana kralja iz budimske kraljevske palače vu jednu peštansku cirkvu nesli, od kud je procesija počela iti, a vu drugih dvèh kočijah su stražani svète ruke se vozili.

Jeden děl procesije je vu cirкви Svetoga Štefana postal sa svetom rukom. Tu je herceg-primaš mešu služil, a székes-fehervárski biskup prodekuval. Drugi děl je pri orsačkoj hiži postal. Ovdje je szombathelyski biskup vu jednim za kapelicu napravljenim šatoru mešu služil i jeden opat prodekuval.

Procesiju su počeli ob 8 vuri i izvršili po poldan ob 1 vuri. Vu turnu svih cirkvah, kojih ima vu Budimpešti više kak 30, su sa svimi zvonili, dok je procesija trajala, a debeli glas najvećšega zvona, koj je vu turnu cirkeve Sv. Štefana, čul se je tak dugo, dok svetu ruku kralja Štefana opet na svoje mesto vu kraljevskoj palači nisu deli. Ov zvon, kojega vu Budapešti za staroga Gyurija zoveju, ar mu je ime György, takov glas ima, da ga je čuti moći, ako svimi velikimi, srednjimi i malimi budapeštanskimi cirkevnicima zvonu na jenput zvoniju. Stari Gjura svojim glasom nadvlada sveskup, kojiv zvonov je ober 150 vu Budapešti. Tuliko se nigdar nije zvonilo s ovim zvonom, kak vezda na čast ruke Svetoga Štefana, ar čez leto samo na božič, vuzem, trojake i još na dvè, tri velike svetke je čuti glas toga zvona.

Mi, koji smo nazočni bili na ovoj velikoj i lépoj cirkevnoj svečanosti, videli smo ne samo neizmerno veliku paradu, nego vidli smo onu pobožnost, s kojom je magjarski i k drugim narodnostima spadajući velikaš, gospon, puk, stari, mladi, bogati i siromak svoje srce zdignul prama desnoj ruci Svetoga Štefana, da nam pokaže put k preobladanju naših neprijateljah. Onoga narača, pri kojem svojega prvoga svetoga kralja i njegovu nam ostalu desnu ruku tak častiju i dičiju, nemre Božja pomoć zaostati. I zato, budimo sigurni, kak je sveti Stefan svojega orsaga do vezda obdržal, tak bude i na dalje molil Boga za njega i obranil od rusov, srbov, talijanov i od drugih neprijateljev.

Dužnost naša je još, da javimo našim čitateljem, kaj talijan dela s nami, pak kaj

mi s njim. Do vezda još nisu bile velike bitke s njim. Toliko smo zeznali, da su naši vojnici jedan čeli njihov regiment uništili, koj je prek granice došao, pak da je jedan drugi regiment, koj je na tirolski granici se podufao na nas vdrti, gda su naši vojnici počeli s štuki na nje strelati, pobjegli su. Talijan rad beži. Naši replani (zrakoplovi) su opet svoje bombe pušćali na Veneciju i njim vnogo kvara zrokovali. A drugač pak su vu Talijanskog veliki nemiri, ar puk neće vu tabor iti. Vnogi vojnici su vu Švajcarsku zemlju pobjegli, ar nećeju pušku vu ruke prijeti.

Vu jednim regimentu su morali svakoga desetoga postrelati, ar se je regiment proti taboru izdigel. Lépa je to vojska! Š njimi nebumo vnogoga posla imeli.

Nemski šeregi vu Francuzkoj nedaju odzeti predobljene francuzke varmagije, Niti pak Belgiuma, turčin pak pri Dardanellah s uspehom brani svoje morje. S mjernom rečjom, svigdi dobro stojimo i s mirnom dušom moreju naši vojnici početi novi mesec junius. Daj Gospodin Bog, da bu ov mesec takaj tak srečen za nas, kak je majuš bil!

II. Vilmoš—kakti soldat.

Vilmoš cesar pri jednim spomeniku 1900-ga leta ovak je govoril: »Ako jedno čeloga svéta važno veliko misel hoćemo vtemeliti, k tomu néje dosta samo pero, neg treba je k tomu i dosta oružja.« Ova misel pak je nemško vladanje nad svétom, zvrho koje je cesar tak dugo pazil na mir i zvrho koje je pograbil oružje lanjsko leto augustuša meseca s nami skup, kad su drugi vladari pretrgli on put, koj je k miru vodil.

S toga vidimo zakaj zoveju Nemškoga orsaga, za soldački orsag, ali i to vidimo, da cesar ravno tak poštuje pero, kak i oružje. Ako k tomu, još i to dodenemo, da vu Nemškoj zemlji pero znanost zlamenuje, onda vidimo iz česa stoji Nemški orsag: znanost i vojska.

Znanost s čelom moćjom podpira preštimano nemški cesar, vojsku pak sam vodi. II. Vilmoš je naj predi — soldat. To denes jako dobro znamu, jerbo od dana, do dana vidimo. Da je i vu mirnim vremenu izversten soldat bil, od toga naj govoriju ovi par redov:

Kak je na tronuš stupil, s jakom rukum i s čelom moćjom brnil se, da se vojska čisto drugač preobrne, kak je predi bila. Dva cilje je predstavil predse: prvič da prostim soldatom slehkoti težko službu, drugoč da se oficiri drugač sponašaju. Najpredi je odredil, da soldati poštenesu koštu i vekšo porciju dobiju, drugoč je odredil, da oštre i preveč stroge kaštige zatereju, velike i dugo trajuće marše iz soldačke knjige sbrisal je, nazadnje pak je zapovedal, da sludmi človečanski baratujeju, to nam s vedoč za onoga vremena vun dana zpo ved, koja je ovak glasila: »Vu vojničtvi s vakim človekom pošteno i pravično treba baratovati, jerbo samu tak more iz svakoga posteni soldat biti i samu tak bude svaki svoje oficire s radostjom poštuval.« Razmi se, da zatem taki od prve vure svaki soldat zahvalen je bil svojem najvećsemu zapovedniku, za kojega je svako minuto svaki pripraven bil krv preljeti. Oficiriom odredil je, da nesmeju potrošlivi biti i svakojačke komedije delati, napomoch je bil i siromaškešemo puku, da more decu si za oficire

školati. Od kraja ova zapoved néje se dopadala oficiriom. Ali to néje dugo trajalo. Za kratko vréme svaki oficir previdel je, da cesar pravo ima.

1890-ga leta ovu odredbu je dal vun skojom zahteva, da oficiri nesmeju izvanredno trošiti: »Zahtévam od zapovednikov, neg svigdi i svakiput paziju, da oficiri nebudo da gud gostovanje imeli.«

Kratka je bila zapoved, ali stém bole je pazil cesar da ju svaki obderži. Jedenput se pripetilo, da hulanrski oficiri pozvali su cesara na jedno zabavu, na koji su oficiri dražo francuzko vino i finoga francuzkoga šampanjera pili. Taki tam na zabavi oprimul je cesar oficire, da néje potrebno francuzkoga šampanjera piti, da je dosta dobroga i falešega nemškoga je. Po vremenu opet se je pripetilo, da su oficiri pozvali cesara na zabavu i opet su francuzkoga šampanjera pili, ali da cesar to ne spazi, zeli su doli francuzke cedule i nemške su na mesto prikeli. Cesari je to nekak pozredil i odmah je ezredeša vu penziju del, druge oficire pak je sve spremenil.

II. Vilmoš i vu mirnim vremenu je pazil na to, da skim menjšom paradom more med oficiri biti. Hodil je vu soldačku kasinu, s njimi je večerjal i tam je pazil šteri je kakve miseli. Ako je nekakva soldačka svečanost, cesar je svigdi nazočen, ako samu kak malo vremena ima. Kad su velike muštre, sam spregledne, kakvo koštu ima soldacija, spopitava soldate kak su zadovolni i ali nemáju kakvo tužbu. Vu najvećši vručini, po deždju i vu vihru čelove je vuni med soldacijum i s njimi s kup terpi. Pazi, da se soldacija vu maršu jako ne zmuči i da dosta počinka dobi.

Jeden zanemiti dogodjaj se je pripetil na jedni soldački zabavi 1897 leta juniuša meseca. Za zabavi nazočen je bil jeden francuzki lejtinant. Cesari se je rad s njim spominal i jedenput mu ovak veli:

»Vidite, ja sem rad med svojimi oficiri, spominam se s njimi, večerjam med njimi i ja tak mislim, da je tak dobro. Vi takodjer lépo vojsku imate, videl sem ju kad sem vu Francuzkim hodil. Pešički su jako dobri, barem niti moji su né najhujši. Kanonéri su bolši zavezda vaši, kak moji, barem mislim, da vas i vu ovim položaju dostignem. (No Liège, Namur, Antwerpen festungi dosta svedočuju, da je i pretekel francuze. Ove festunge je Vilmoš već sdavnja prevzel.) Kojeniki su moji bolši, kak vaši, to pak vi morate prepoznati.«

Kaj je Vilmoš francuzkomu lejtinantu stel dokazati, to je denes već čelomu svétu dokazal, najmre pak francuzom.

Pekel.

Rusi bežiju iz Zapadne-Galicije na ishod bez takvoga reda, kakov pobjeg je još né bil vu ovim strahovitnim boju. To je takvo znamenje, kakvo se još vu ovim boju né pripetilo, zlamenuje pak ov dogodjaj nam i našemu savezniku diku i slavnost, neprijatelju pak veliko žalost i tugu. Sam pekeli se je odpral pred onim ruskim šeregom, koj je za jedno kratko vréme obstral Zapadno Galiciju, Karpate i jeden mali falacek zemlje Magjarskoga orsaga. Bog oslobodi videti svakoga takvoga pekla, vu kakov je sad ruski šereg opal.

Svaka vojska onda terpi naj više, kad pobegnuti mora. Još i onda je to velika

nevolja, ako pomalem, vu naj lepšim redo se nazal vleče, jerbo to je puno zloćeše, neg naprè iti. Jedne čete za ostaneju, druge se zmešaju, nekoje na putu postaneju i poleg toga one koje za njimi ideju, čele dane moraju čekati, doklam se put odpre. Strošek zaostane i negda više danov moraju čekati, doklam nekakov živiš za njimi dojde, jerbo na hiljada i hiljada kolah nemo-re tak hitro za šeregom iti, kak pešički ili kojneniki moreju. Neprijatelj pak je navadno svigdi za petami po bégjenemu šeregu i nedamu niti jedno minuto se mu počivati, jerbo cilj mu je, da ga skim bolje zmeša. Da je to velika muka svakomu vojniku, to smu dosta čuli od naših soldatov, koji su lani na jesen od Lemberga se morali nazat potecti.

Ali kaj sad rusi delaju, to je né skorem za premisliti. Bez svakoga reda, tak rekuć bez glave bežiju pred našoni soldacijom. Ljudstvo vu takvim položaju, još i vekše sarže oficiri, sgrabiju pravi razum i strahoviten strah muči svakoga. Čete bez reda, bez svakoga plama bežiju, svaki tam, kam vidi ili kam naj hitreše more vujeti.

Strahovitna zmešarija nastane. Pešički, kojneniki, kanonéri, na hiljada kolah vu najvećši zmešariji se víja sim, tam. Ako samu sad jedna kola ili jeden kanon se prehitil, tak se sve zasune, da negda više vur nemoreju puta odprti. Plezérce, koji vu ovim položaju doli opadneju, nišči je ne odnese, neg bez duše prék njih gaziju i voziju. Od toga pak niti réč nemore biti, da bi za begunci strošek i municija, dakle trén vu re-do mogel iti. Kuhnje za ostaneju, Bog zna gde su, ili pak su već zdavnja neprijatelju vu ruke došle i poleg toga siromaško ljudstvo vnogiput više danov glada terpi. Počivati néje se moči, jerbo neprijatelj je za petami, koj nepozabi, da beguncom néje smeti dopustiti, da si malo odehneju.

Kakov strah i nevolja more tam biti, da vu tak zmešani čoport iz visine doleti štukova kuglja, granata ili šrapnel. Jeden, jeden zapovednik, koj je né sgrabil glavu, proba svoje čete skup pobrati i nastavije vu kakvo dobro poziciju, da zastavi neprijatelja, ali kaj mu hasni, ako se drugi kočju zmešaju i nepustiju ga niti naprè, niti pak nazat. Stém hujšje je to, ako se to med brigadi ili pak vu kakvi močvari pripeti. Neprijatelj s mirum spekulera, da skim vekše čete obkoli, da se zezvim skupa moraju predati. Begunci pak su tomu svekinoma radi, jerbo tak predi dojdeju do počinka i do nekakve hrane. Kanonéri ostaviju štuže, kućiši kola, municija, strošek, marha sve ostane neprijatelju vu rukah, jerbo niti pomisliti néje moči, da bi to sve moči bilo obraniti. Kuliko terpi siromaško ljudstvo vu takvim položaju, to si je jako lahko moči premisliti. Za istinu, da niti vu peklu néje hujšje.

To su naši vitezji napravili s rusima i još denes je preganjaju, da čeloga rusko-ga šerega do kraja uništilju.

Przemysl.

Juniuša drugoga jeden lépi dan došel je glas iz Galicije, da je Przemysla tri festungov oslobodio se nepriatejja i da ovi tri festungi su bajerskim soldatom vu ruke došli, koji su ruse dalko prék varaša pretirali. Moremo se još zmisлити na žalosten marcíuš 22-ga dana, kad su naši vitezji i

brantelji Przemysl festunga pred gladom kapitulirati morali i nam tak dragoga festunga rusom prek dati i oni dalko vu suzanstvo oditi. Zalosten dan je to bil nam, barem su nasi junaki spostenjom se predali i njihovu viteztvu je i sam nepriatelj prepoznal i vu ovu ime ostavil je oficirnom sablje, da je slobodno i po ruski zemlji nosiju. Nase soldacko zapovedništvo vec onda je javilo, da neje to nikaj vaznoga na bojnomo polju, ako smu jednoga sgrabili, jerbo strahovitna borba med Karpati se bude prehitila. Tak je i bilo i stoga opet moremo videti, da nase soldacko zapovedništvo je dobro racunalo i dober plam je imalo.

Denes, kad je Premysla tri festungov opet nam vu rukah i kad smu tam dvajstiosem strahovitno velikih stukov zadobili, cisto s drugim okom moram gledati Przemysla, jerbo to je lesa cele Galicije. Sami nepriatelji su skricali, da ova bitka, koju je glad dokoncal, vu celim boju je najvrednesa bila. Pariske vulice za onu vreme pune su bile svakojackami slikami i fotografiami od Przemysl festunga, neprijateljske novine pak su dan na dan pisale. Da vezda za Przemyslom odmah Krakova dojde. Mislili su nepriatelji, da Krakova samu jeden koracaj je dalko od nasega glasovitnoga festunga, kojega su ne bili mogući s oruzjem preobladati, neg samu sgladom su ga mogli strapiti.

Malo su se nasi nepriatelji podracunali, jerbo za Przemyslom neje Krakova dosla, neg Karpati, Gorlice i nazat Przemysl. On Przemysl, za kojega su tak mislili, da zavezak njihov ostane, prem kad ga je sam ruski car pohodil.

Mi ne smu Przemysla s gladom strapili, neg zadobili su ga vitezki bajerski s oruzjem vu rukah. Ovu viteztvo je strgalo iz ruskih rukah tri festunge i dvajsti osem zmekhkih stukov. Niti deset danov je to sve skupa ne trajalo.

Budo se jos velike cude pripetile vu bliznjim vremenu ne samu vu Galiciji, neg i doli na talijanski granici, da budo i talijani vidli, da neje moći bez kastige nas bantuvati. Kad njim lepi varasi jedna ruševina bude, da se talijanski špitali napuniju splezerci, da na hiljada i hiljada miljunov kvara budo imeli, onda stopram budo talijani znali, da ne njim je bilo vredno nas tak peski izdati i vu zadnji minuti k neprijatelju skočiti. Höffer general javil je juniusa prvoga: Od San vode na ishod, da veliki copori rusov na celi liniji se je na nase šerege navolilo. Najbolje su pri Lubacovski vdirali i ovdni su steli našu liniju presečiti. Ruse na celi liniji s velikim sgrabikom smu pretirali. Rusi su opet bez svakoga reda pobegli.

Med tem toga bajerski šeregi sa jurisanjom su zadobili pred Przemyslom tri festunge, jezero četiristo rusov su polovili i dvajsti osem stukov odzeli.

Od Dnyeszter vode na jug Lisingen generala šereg došel je vu ruske pozicije. Ruse su sbili i Stryja su zadobili. Nepriatelj bez duske beži. Ovdni su vlovili 53 oficire 9000 soldackije, zadobili su osem stukov i petnajst masinpuskih.

Od Przemysla na sever veliki šeregi su se skup sklopili i velika bitka traja Rusi se vec i na ovim mestu nazat vleciju proti Dnyeszter vodi i neje moguće da bi mogli ovdni nase šerege zastaviti.

Kak iz ove prijave vidimo, opet tak

stojimu na bojnomo polju, da rusi svigdi moraju retirirati i ravno je rusom nikaj ne napomoc talijan, koj je za hrbtom došel nanas, kak stekli pes. Rusi za kratko vreme ostavili budo celo Galiciju, jerbo nemoreju zabraniti.

Rusi su vušli iz Przemysla.

Do zadnje vure neje bilo moći znati, ali rusi do zadnje kaple krvi budo branili festunga, ili pak odustuju ga naši vojski. Poleg toga su mislili naši, da rusi se branili budeju, jerbo s velikom močjom su se pri Jaroslau i Sienava okolici na valili na Mackenzenjov šereg. Ovu rusko krilo je branilo one ruse, prek kojih su bajerske čete vdrle pri Dunkovici. To je svedočilo i to, jerbo su rusi strahovitno objacili one tvrdovine, koje su naši porušili, kad su festunga prek dali. K tomu pak su sve štuki obstrli. Taki od početka velike i žmekhe štuke su vozili vu Przemysl po oni željeznici, koju su med Lublinom i Rozvadov hitro napravili. Zadnje dane su sve židove iz varaša pretirali i vnoگو municije su vozili vu festung po leMBERG—grodeki željeznici.

Rusi onda su se počeli plašiti, kad je ova željeznica vu nevaren položaj došla. Od Husakov i Masciska strani su se naši preblizavali k ovi važni željeznici. Zatem pak po radymnoi zadobljeni bitki Mackenzenjov šereg vu kojem je naš 6. bojni sbor vojval od sevrta je pod ogenj zel ovu željeznicu. Vu ovim vremenu već su znali da njihov truden šereg ne bude mogel pri Jaroslau zastaviti nase čete. Vu takov položaj su došli, da moreju još nekoji dan braniti Przemysla, ali onda sve sgrabiju: ljudstvo, štuke, municiju. Samu još nekoji dan, pak bi je tak bili obkolili, da nebi bili mogli vući, ali zato još su ne skazali, da bi steli festunga ostaviti.

Na to je došla bajerska šturma i za dva dana su rusi pet tvrdovine sgrabili i s tem je od sevrta odprti put bil vu Przemysl. Vu ovim vremenu naš šereg je tak stal okolo rusov, kak jedna potkova i od ove potkove dva kraji nevarni su se jeden k drugomu preblizavali i stem bi rusi sve pute i željeznice bili sgrabili, koje proti Lembergu pelaju. Med tem toga već su se glasili naši trideset i pol centimeterni štuki, koji su ove pute i željeznice pod ogenj zeli od San i Visnie vode.

Došla je odlučna minuta i rusi morali su jednoga puta si zebirati, ali ostaneju vu festungu, ali pak vun vdereju. Naj hujšega su si zebirali, predi su se dali dobro sbiti, i samo onda su skočili iz festunga.

Proti izhodu bežiju rusi. Od dve strani je naši štuki strélaju i sprevdajaju. Nam je veselo to, jerbo na jeden vudarac oslobodili su se naši šeregi, drugoć pak prešparali smo one nezmerne krvi, koju bi potrošili bili, doklam bi ovoga strahovitno velikoga festunga dokraja bili nadoladali, tretjiput pak stem se je naš serdinešnji front cisto zjednačil.

Kuliko rusov smu polovili i kuliko svakojackoga blaga smu zadobili, to prve vure neje moći znati. Samo tuliko se čuje, da strahovitno velikoga sgrabicka sa rusi imali i da strahovitno vnoگو svakojackoga blaga smu zaplienili.

Veliko veselje je nastalo po celi Austria-Magjarski i po Nemski. Sve varaše su odveselja sa zastavami okinčili i po sveju vek-

ših varašov bande su igrane po vulicah. Vu Berlinu, Beču, Budimpeštu i po veksih varašov na hiljada i hiljada ljudstva se je po vulicah vijalo.

Velika dika je to našim i saveznih šeregom. Ceta Europa, najmre pak naši neprijatelji prepoznaju sami, da ruski šeregi su stem spotrti i vu zlocesti položaj došli.

KAJ JE NOVOGA?

Pesma od naših junakov.

*Jezero devetsto
Leta petnajstoga
Dostigla je žalost
Vnoga junaka.*

*Moral je oditi
V Karpatsku planinu,
Gde on verno brani
Našu domovinu.*

*Vnoga mila draga
Teško si zdihava,
I za svoga para
Ona se zmisljava.*

*Te mlade devojke
I snešice tužne
Zgubile su pare,
Ve su tak kak sužne.*

*Gospodine Bože!
Glednici se na nje,
Pak daj da ta žalost
S kim predi premine.*

*Štefan krajmagjarski
Ti si nam bil prvi,
Moli se pri Bogu
Za magjarske krvi.*

*Mi se svi ufamo
Vu Majku Mariju,
Či nam Bog pomore,
Pak mi nezgubimu.*

*Ki smo doma stali,
Navék smo žalostni,
Za naše junake
Tugujemo dosti.*

Szeni-Ilona.

*Srce se nam negda
Malo rezveseli,
Da nam kapuš ružne
Kartice rezdeli.*

*Te kartice male,
V dekungu spisane,
Z hladnoga dekunga
Po pošti poslane.*

*V pismi tak veljuju,
Svi nam tak pišuju.
Či jim Bog pomore,
Dojdu nazaj dimo.*

*Nazaj dojdu dimo,
Oni tak veljuju,
Samo naj vništiju
Rusku armadiju.*

*Ki bu dimo došel,
Živel bude lépo
Boga bude hvaliti,
Dok bude na svétu.*

*Komu pak sudjeno,
Kaj dimo ne dojde,
On pri dragim Bogu
Velku milost najde.*

*Molimo svi Boga
I Majku Mariju,
Da nam obćuvaju
Milu domovinu.*

*Nazadnje pak ovak
Svi skupa skrćimo:
Poživu Bog kraja,
Pak i domovino!*

Lajtmann Ilonka.

— Orsačku spravišće. Vu parlamentu već sdavnja neje bila tak zamienita sednica kak prošli četrtak. Krasen govor je držal grof Tisza István minister president, vu kojem je na glas dal celomu svétu, kak peski nas je izdal Taljanski orsag. Parlament je pun bil naroda, koj kad je Tisza zaključil svoj govor, više minut je šakami pokal. Zatem je opet grof Apponyi gori stal i on je prosil ministerprezidenta, da naj dalje po onim putu vodi orsaga, kak mu pragmatika-sankcija kaže. Po krasnim govoru pak se je to pripetilo, da je Tisza gori skočil i sam je naj prvi počel šakami pokati i Apponyija slaviti, komu su svi ablegati gratulirali. Takve sednice od 1848-ga leta neje bilo vu magjarskim parlamentu.

Sad su prečitali jedno proklamaciju, vu koji poziva ministerium još jedenput svakoga, da koj je još domovini ne nikaj dal, da naj se zmisli sad, kad je domovina vu pogibelji, kad je talijan odzaja se zahrmit nanas, kak stekli pes. Ničji penezi nebudu sgrabljeni, orsag svojom celom vrđnostjom dober stoji za to. Naši medjimurčani na hiljada i hiljada korun su podpísali i gotove peneze na dober interes dali orsagu, ali još se puno takvih najde, koji imaju gotove peneze i teščiju je doma vu ladići. Ove je treba opomenuti, da naj se nikaj ne plašiju, jerbo penezi ne da bi zgubljeni bili, neg dober interes budo nosili. Mi-

nisterium je dopustil, da i od 26-ga maja još duže je moći orsačke akcije kupiti.

— **Kak se je počel boj s taljanom?** Jeden činovnik 24-ga je došel nazat dimo vu Trieszt. On je još vjutr na górz gradiškai granici hodil i on je ovak povéda, kak se je boj započel: — Včera, tojest 23-ga na večer, kak su nam talijani boja poručili, na granici sve moste smu vu zrak spustili. Puška je niti od jedne strani nê puknula. Vnoći ob dvema vura j eden talijanski aeroplan je došel do Górza, ali odmah se je nazat obrnul.

Vjutr ob sedmi vuri opet je došel jeden talijanski aeroplan i ober Malfalcone je zletaval. Straža je višeput sterilila na zrakoplivca i tak se vidi, da su ga trofili, jerbo aeroplan se je prehilil i dolje je zletel i stêm je zniknul nam pred očima.

Poprilički za jedno vuru pri Strassoldo občini talijanske husare smu spazili. Naši su je počekali i kad su blizu došli, strahoviten oženj su spustili nanje. Više mrtvih i pležeranih je ostalo na lice mesta, drugi pak, kak su samu mogli, odleteli su nazat. Za pol vure oglasili su se naši štuki i više bombih su spustili prek na talijanski kraj. Nekeje talijanske občine već opoldan su vu plammu bile. To je iz Trieszta dobro bilo videti. Vu Etsch dolini nekeje talijanske tvrdivine su naši štuki pod oženj zeli. Talijanski štuki su tih ostali. Na talijanski zemlji su naši nekeje moste vu zrak spustili. Na Granici stanujući su vu odsnutrašnji orsag pobegli.

Kak se stoga vidi, talijani za kratko vrême budo znali, kakov med je boj.

— **Iz bojnog polja** nam Vrančsics Ferenc Cugsührer medjimurski sin iz Bottornje piše stedeći list, kojega smo vezdu vu ruke dobili: Aprila meseca 28 ga dana, vjutr rano gđa se stanem, čujem veliko šemranje od bakov. A kaj je to bilo? Nikaj drugo, kak avizeranje, da bude ob poldne prestalo strélanje na par vur. Ja sem ravno onda bil od švarmlinije, koja je bila na brégu na tristo korakov doli v rezervi svojim cigom, koji su ravno okoli logora snažili i svakojačko smetje skupa pobirali. Spazi jeden magjarski baka, pak mi ovak javi: »Cukszfurer urnak alázatosan jelentem, valami történiék ott fent.« Ja se obrnem gori i vidim, kaj beziju gori jeden boje, kak drugi. Onda i ja ostavim ondi svojega čuga, pak idem glet gori vu prvu švarmliniju. A kaj sam tam videl? Videl sem, da su vu našim frontu dečki svi gori bili na dekungi, a rusi pak isto tak na drugim kraju od nas na dvésto korakov. Ali kaj su delali, to je čudo! Jedni su v citere igrali, drugi su plesali, tretji su ruke gori zdigali i sviskup šu se jako veselili. — I rusi su isto tak delali. Šu mislili, da bu zanavék mir. Najedenput se samo zdigne jeden od nas četerdeset-osmoga regimenta dečko, to je bil megjimurec, nego za ime mu neznam. Na jednu lekovu palicu si je svezal beloga rubca i s tem se je odpravil prama rusom i dva drugi s njim, a tri rusi su pak išli prama njim. Kad su na tri korake došli, jedni prama drugim, po soldačkim su salutéráli, a onda su si pak v ruke segnuli i par reči su se s njimi spominali, a zatem su si opet salutéráli i ruke su si dali jedni drugim i tak su se nazaj povrnuli. Kak su oni nutri došli, za tem nam je bilo zapovédano v dekungu iti i za par minut su se opet jedni na druge hapili strélati. Vrančsics Ferenc.

— **Stryj.** Savezne čete ulazile su vu

Stryj. Do vezda smu samu tuliko znali od ovoga varaša, da je vu Galiciji i da do dvajsti hiljada stanovnika ima. Denes već puno više znamu. Stryj je ključ onomu putu, koj iz magjarskoga vodi vu Lemberg. Kad su rusi lani na jesen zadobili Lemberga, napredli su vu Stryj ulazili, da si ovoga puta oseguriju. Okolo varaša su svakojačke tvrdivine napravili, jerbo koj od varaša na sever prek Dnyeszter vode dojde, on lahko zadobi Lemberga. Zato je tak važna pozicija Stryj varaš, kojega je sad Lisinger general prevzel.

— **Pet milijun ljudstva je sgubil antant.** Politik zvane novine zračunale su, da naši neprijatelji do vezda su pet milijun ljudstva sgubili. Od ovih pet milijunov na ruse tri milijuna spadneju. Od toga je jeden milijun zarobljenikov.

— **Taljani su taki pervič pobegli.** Kak su taljani boja započeli taki pervič vu prvi bitki su sramotno pobegli. Na granici su samu manje bitke bile i kad je jeden talijanski regiment pri Lavaroni se rezvil i štel je naše izvanredno dobre pozicije zavzeli, taki od početka je veliki sgubiček imel i nato koji su još mogli, hitro su se obrnuli i špotno su pobegli.

Bulgarske novine pišeju, da taljanom kvar je bilo se Astria-Magjarskom se vu boj pustiti, jerbo makar i nezmerno krvi preléjeju od monarchije nikaj nebudo mogli zeti. Austria-Magjarska i Nemska već je zdavnja bila pripravna na to i šgotovim celugom su čekali taljane, kojim čeli svét zaméri, da su tak izdali monarchiu.

— **Opet su bombardéráli Veneziju.** Veneziju naši zrakoplivci opet su maja 31-ga bombardéráli. Barem su iz varaša strahovito strélali iz štukov i mašinpuškah, itak su naši zrakoplivci mogućni bili više bombih hititi na varaš. Nekeje bombe su na arzenal opale i tam strahoviten kvar su zrokuvale. Četiri palače su do fundamenta pogorele. Bombe su devetnaest stanovnikov zaklale i osem teško oranile.

Taljani su već predi vekše vrdnosti blagu iz varaša vu odsnutrašnji orsag spravili, kaj pak su nê vtegnuli vu zvoziti, to su po pivnicah poskrili.

Vu Veneziji su naši zrakoplivci i naše ladje već dovezda više milijunov kvara napravile.

— **Umiranje.** Csáktornya varaša jeden stari i vnojo vréden poglavar je stisnul oči zanavéke. Prusatz Alajoš čakovečki kerčmar i kotlar je preminul majašca meseca 27-ga vu 73 om letu. Prusatz Alajoš nê samu kakti mašterski človek je velikoga poštenja bil vrečuu, neg zaslužil si je on i stêm, kakti varaški poglavar. On je vodil varašu puno lét, od 1882-ga leta, do 1895-ga, kakti varaški biro. Vu ovim vremenu, kad je on varaša, kakti prvi poglavar služil, varaš se je skorom iz niceša tak podigel, kakov je denes. Vu svuga toga, veliko čast i diku si je zaslužil okolo čakovečkih školah. On je preskrbel varašu regaliu, bez njega morebiti varaš nigdar nebi bil dobil tak lépe kasarne, kak ima, njemu more varaš zahvaliti, da su v ulice zjednačene i da v ulice trotoare imaju, da po veliki vrućini v ulice se polévaju i da je takva čistoća po varašu, kakve nêje sveposud videti i najti. Pobrinil se je on, da varaš ponči krasen elektrišni posvetl ima i da na kolodvor jeden lépi jednaki pešički put vodi. Negdašnje dervene šloproge, koji su kak

stari kotci vu sglédali, šloprog vu kojem reš tepsti je dal i dal je zazidati jeden moderní je denes najlepša čistoća. Svrho svih ovih stvarih varaš se nebude spozabil nigdar iz Prusatz Alajoša, kakti varaškoga birova. Zadno vrême varaški zastupnik je bil, vu Murakózi Takarékpénztaru pak član direkcije. 29-ga majaša pred poldan ob deseti vuri su ga pokopali. Na lépm i velikim s prevodu čeli varaš, takodjer vnojo iz okolice su nazočni bili. Tuguje za njega dovica, Pecsornik Ottóné čer i sin, koj je sad na bojnom polju kapitan. Najpočiva vu miru Božjem!

— **Pri Przemyslu opet smu dva festunge zadobili.** Höffer general juniuša 2-ga ovu prijavu je poslal: Rusi su opet s velikom močjom vdrali od San vode na ishod, ali to je sve već zamudjeno bilo i poleg toga savezni šeregi opet su je na čeli liniji sbili i preobladali.

Od Przemysla na severni liniji opet smu dva festunge zadobili i svoje pozicije derzimo.

Od Dnyesztera na poldan lépo napredujemo. Med Stryj i Drohobicu stojeće neprijateljske pozicije smu sturmum zadobili. Velike ruske čete koje su vu južni Galiciji pri Solotvini počele proti našim pozicijam šturmati, s velikim sgubičkom su morale pobecti.

Majašca meseca naši su polovili 863 ruskih oficirov, 268 hiljada 869 rusov, odzeli su 251 lekki štuk, 58 zmekhi štukov, 576 mašinpuških i 189 municionskolah. Ktomu spada još svakojačke oružje i nezmerno municije i stroška. Samu vu jedni karpatski bitki došlo nam je vu ruke 8500 svakojačkih kanonskih kugljih, pet i pol milijun patronov, 32 hiljada ruskih puških i dvajstipet hiljada sablih i bajonettah.

Vu serdinašnji Galiciji bitka s velikom silom traja dalje na čeli liniji. Pri Nadvorni veliki ruski šeregi su se navali na Mackensenov šereg, ali s velikim sgubičkom nazat su se morali poteći.

Nemski šeregi pod vodjom Lisingena ulazili su vu Stryj kojega su rusi dobro branili i na svaki način su ga šteli zadržati. Včera nê samu da su spraznili varaša, neg dalko proti Dnyeszter vodi su se nazat potegli. Stryjom puno vrédne željeznice smu zadobili.

Majašca 29 ga su došli naši trideset i pol centimeterni štuki pod Przemysl. Strahovito su i ovdí, kakti i pre svakim drugim festungu delali ovi štuki. Dva dana su sderžali rusi strahoviten oženj. Juniuša 1-ga vnoći su festungi i druge tvrdivine tak bile prestrelane, da su bajerski regimenti mogli na sturmu iti. Bajeri su vu ruske dekunge vdrlí i pretirali su ruse i stêm su na ovi liniji stojeći festungi prepali. Sad već šboka moraju neprijateljske festunge, tvrdivine i dekunge strélati i moremu reći, da stêm je čeli festung, čeli Przemysl opet nam vu ruke došel.

— **Premestili su 48-ga regimenta.** Vu Nagykanizsa ležečega 48-ga regimenta svrhu službe premestili su vu česki Pilsen. Zapovedništvo regimenta i na duže vu Nagykanizsi ostane, ali regruti, koji su već nuter rukovali i koji još budo, one već vu Pilsenu budo zvezbali. Našoga glasovitnoga regimenta su jako lépo gori prijeli vu Pilsenu. Na kolodvoru je banda čekala naše bake i vdilen po v ulicah samo magjarske marše je igrala. Na čast našem regimentu, hiže su zastavami nakinčili, med kojimi je i puno magjarskih zastavih bilo. Pilsen je jako lépi varaš i mi mislimo, da naši baki vu tudjem mestu dobro se budo cutili.

Protulétna pësma.

Nastajuće protuletje, Nemrem draga ti pomoći,
S tēm nas veseli, V Boga ufaj se,
Kada vsake fële cvetje, Kajti on je vseomući,
Lëpo nam diši. Njemu molii se.

Zemlja si je pak od zime Ar letošnje protuletje
Več počinula Nē lanjskomu par,
Travnice i zelenine Neznam, jeli budem plužil
Vun je zrinula. Več gda, al nigdar.

Ako človek se prešeče Poljodelci vnogi jesu
Nekam po polju, Na bojnomo polju,
Zginuti mu z oka neće, Ki nam brane domovinu,
Kaj je zeleno. Za nju vojuju.

Ljudi se sad v gorice Ah naj Bog nje, dragi
Radi šećeju, Vu vojuvanju [krępi
Vide dręvja sadovena I na bojnomo polju jači
Kak vsa cveteju. Vu harcuvanju!

Ar Jurjevo več je prešlo, Da segurono obladaju
Majuš došel je, Neprijatelje,
Vu goricaj i vu polju Koji našoj domovini
Velik posel je. Činit zlo želje.

Ali najdes več v goricaj A i nam domarom pako
Trs obrezan je, Milost podeli,
Več lističe i grozdice Da se mira dočakamo,
Vun potiral je. Kaj vsaki želji.

A po polju lëpa žita Da moremo polsko delo
Jesu odrasla, Vse obaviti,
A pašnjake pak travica Našoj vojski obladanje
Vse je obrasla. Domaj slaviti.

Na kojih se krave, konji Da vojniki nam na sko-
Tečno paseju, Se povrneju, [rom
A teleta i žrebeta Kojie domari veselo
Se zritavaju. K sej prigrneju.

Dręvje v šumaj i po gaji Vsamogući večni Bože
Vse se obudja, Mi te prosimo,
Hrgovan i črensane I ponizne prošnje naše
Ruže ponudja. Pred Te nosimo!

Lastavnice z južnog kraja Da bi prignul vuha svoja
Su doselene, Na naše prošnje,
Vsaka gnęzdu si nahaja Mentuval nas strašnog bo-
Ter se vesele. S bog Tve milošće. [ja

A na poljih Medjimurs- A ti Majuška Kraljica,
Muži orjeju, [kih Nezabi se z nas,
Povlačiju, sbranom taki Prosimo Te Tva dečica
Jarke dëljaju. Moli se za nas!

Po njih cure i snešice Vu Majušu Te svi skupa
Gnoj ponašaju, Mi pozdravljamo,
Ter pomeču semenice Ove žalosti strahote
I zagrinjaju. Ti predstavljamo.

Vnoga ženica se tuži Ah obrni milostivne
Za tovaruša, Oči doli k nam,
Kada mesto njega pluži, I po zagovoru Tvojem
Ter je žalostna. Mira sprosii nam.

Kaj se v boju mesto pluga Da mi Tebe vu veselju
S puškom zabavlja, Vsi pozdravimo,
Negda s kartom, ali s lis- Majušku pesmu veselu
Ženu pozdravlja. [tom Ti zapëvamo.

Zdravo Majuša Kraljica,
Koj Te pozdravlja
Vënce cvetutih ružicah
Pred Te postavlja.

Alsódomború. Szelina Márton

Urednikova pošta.

Naši poštvani čitatelji su nam opet vnoge pësme poslali, kojih se vu sledećim redi spomenemo:
1. S Bogom fara vrtišinska... (V. J. Felsőkirályfalva). S popravkom bude izlazila. — 2. Svibanjska pësma. (M. L.) Nemremo ju vu novine postaviti, ar je preslaba. — 3. Pësma staroga vojnika. (A. J. Beč). Pësma je dobra, bude izlazila. — 4. Pësem od veselih regrutov. (G. Gy.) Nemremo ju vu novine dati, ar bi se vaša Anicka leško na nas rezrdila. — 5. Pësma mladoga vojnika. (K. F. Szelenec). Izlazila bude. — 6. Žalosten stališ življenja i prošnja za mir. (M. M. Kotor). Obedivë budemo štampati dali. — 7. Protuletna pësma. (Sz. M. Alsódomború). Lëpa pësma, dobro je složena, lëpe miseli su vu njoj. Malo je pre duga, ali zato bu izlazila.
Od drugih nam poslanih pësmah budemo drugda glas dali.
S pozdravom! M. I.

GABONA ÁRAK / CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	40—
Rozs	Hrż	31—
Árpa	Ječmen	25—
Zab	Zob	26—
Kukorica uj	Kuruza suha	26—
Fehér bab uj	Grah beli	103—
Sárga bab	Grah zuti	100—
Vegyes bab	Grah zmešen	98—
Kendermag	Konopljeno seme	46—
Lenmag	Len	50—
Tökmag	Košćice	50—
Bükköny	Grahorka	25—

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rákóczi-utca híze broj 18. poleg Kraljevskoga suda.
Ima takaj trgovinu **VAPNA.**
od najbolše vrsti
Koji treba zazidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz najfalešu cënu. Koji treba cëli vagon dobi vapno čisto fal. Trži čëpanoga suha bukova drva ilapora na vagu.
568 12—

Most jelent meg!

Háborús nagyhatalmak:

A cár birodalma ára 40 fillér
Törökország és Egyptom „ 40 „
Angolország „ 40 „

Háborús irodalom:

Sven Hedin, Egy harcban álló nemzet. Ára 1 korona
Connan Doyle, Veszedelem „ 40 fillér
Fényes László, A szerb harctérről „ 3 korona
Kálnoki Izidor, Háborus tréfák „ 40 fillér
Liliencron, Háborus novellák „ 3 korona

A világháború összes hadállásait

feltüntető, könnyen áttekinthető térkép jelent meg, melyről a napi harctéri jelentések is könnyen figyelemmel kísérhetők. E legujabb térkép a májusi, tehát az új offenzíva állásait mutatja.
Ára 50 fillér.

Olaszország térképe Ára 1 korona.

Szibéria térképe

azon helységek megjelölésével, ahol hadifogoly-tábor van. Ára 1 korona.

Orosz harctér kézi térképe

Ára 1 korona 20 fillér.

Európai háború kézi térképe

a legujabb kiadás, 6 színben. Ára 1:50 K, 1 K és 50 fillér.

Kaphatók: fischel fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében, Csáktornyan.